

פרוייקט של שר צרפתי ותסריט של ישראלי בברלין

שנת 1986 תהיה שנה עסוקה מאוד ליעוד לכנון ושותפו, דורון ערן. בשבוע הבא יגיעו המפיקה אבלין ו'ולי והכימאי פרנק קאסנטי לשבועיים צילומייםהשלמה, אחרי חמישה שבועות צילומים של הצוואה, לפי אלי ויזל.

זהו עוד פרוייקט מסירת הנתמכים של שר התרבות הצרפתי ז'אק לאנג. מפיקו, הישראלים והצרפתים, הקיפו עצמם בכוחות מיקצועיים מעולים.



שחקן יוזפון כוחות מקצועיים מעולים

(שזכה זה עתה לתואר שחקןהשנה ומרשהנה כפאריס: ריצ'ארד (רכבת תחתית) בורנינג'ה; והשחקן הפולני ווייטק פושניאק (שגילם כסרט דאנטון את דמותו של רובספייר).

תדרין

חובה לראות:

תלאביב: אפוקליפסה עכשיו, אמדאוס. הכבוד של פריצי, שושנת קאהיר הסגולה, ירושלים: הכבוד של פריצי, שושנת קהיר הסגולה, דמעות של שתיקה.

תלאביב

*** חזרה לעתיד (אורלי, ארצות-הברית): סטיבן ספילברג לילדים, שיואלו לקחת איתם את המכוננים, ביריוני, מחוכם, משעשע: איך יכולת לגרום להוריקן להוליד אותך, עם קצת עזרה ממכונןההומן.

*** שושנת קאהיר הסגולה (שחף, ארצות-הברית): מוצג גם בירושלים, בבנייני האומה: מי שרוצה לעקוב אחרי וודי אלן, שיואל ללכת גם לבית-אגרון לראות סרט מתקופתו המוקדמת, שנוני ולהביץ איך הגיע הבדחן למעמד של גאון רציני בשושנת קאהיר. כאן הוא דן במשמעות החלום בחייו של האדם האפור — במיקרה זה, אשתו, מאיה פארו.

לתולת-הברזל



הרבה ולא כלום (גת, תל-אביב, ארצות-הברית): אילו היתה סוזן טראהרן קשוחה אמיתית מברזל, ייתכן שהיתה צומחת להיות מאגררט תאצ'ר שניה, אבל גיבורת מחזהו של דייוויד (פראודה) הייר, שאומצה לקולנוע על-ידי הבימאי האוסטרלי פרד סקפשי (על הבימה הוצגה ההצגה תחת השם העברי שפע), לא עוצבה מפלדת אל-חלד.

משום כך, הנערה שזכתה להיות גיבורה לרגע, כשהתנדבה למחתרת הצרפתית במלחמת-העולם השנייה, איננה מסוגלת להתמודד עם החלל הנורא שבא אחר-כך. גם פרץ-הרגשות במגישה הקצרצרה שהיתה לה עם מתנדב בריטי אינו מסוגל לחזור על עצמו. אבל סוזן (מריל סטרייט - מצויינת) נידונה לחיים סכזופרניים, אחרי שטעמה את מה שלנתנה בריטית מן השורה אין בדרך כלל הזדמנות לטעום - הסיכון האמיתי, האשליה שהרומנטיקה היא אכן מציאות, גם במעשה יומיומי וגם בחיי-אהבה.

על פי חינוכה היא אינה מסוגלת להתנהגות בוהמית או לשיחורו מוחלט, כמו חברתה הטובה (טרייסי אולמן מלאת החיוניות), לכן היא נעה בין הכניעה, המקובלת בחברה הבריטית כ-התנהגות נורמלית, לבין גילוי-לב חסר-מעצורים, שכל קולג' הגון היה מוקיע ומגנה. בנסיון אחרון להתגונן מפני הטירוף הממשמש ובא, שאינו אלא מרד בוטה בשליטה



מריל סטרייט: רגעים במחתרת

הבריטית המפורסמת, היא נישאת לדיפלומט (צ'ארלס דנס), זאת ההזדמנות הגדולה לדייוויד הייר להאכיל את הבריטים במנת-הרעל שהכין עבורם - צבועים, מנופחים, מסוגלים לכל פשע אפשרי, בתנאי שיהיה אלגנטי, למעשה, הטרגדיה של סוזן אינה אלא טרגדיה של אופי אומה - סבור הייר - שלא תוכל להחזיר לה לעולם את ריגועי-הפאר שהיו לה פעם, ורק בריגועי-חולשה תחשוף את גועועיה להיות משהו שאינה.

הכל בגלל השניים



נערה ונער (מוסיאון, תל-אביב, צרפת): לאוס קאראקס הוא בסך הכל בן 23. בארץ לא מורגלים לראות סרטים של בחורים בגיל כזה,

ולא רגילים כלל לראות סרטים מן הסוג הזה. לכן צריך לברך על הצגתו במוסיאון תל-אביב, ולהתפלל שיהיו מספיק אנשים שימצאו בסרט עניין, ודי במונח. עניין כדי להצדיק את הצגתו, ולא לרפות ידיהם של היוזמים מלהיכנס להרפתקות מסוג זה בעתיד (למרות שלפי תגובות ראשונות של עמיתיי המבקרים, נראה שנבחנו קצת מכל העסק).

במה, בעצם, שונה הסרט הזה מכל הסרטים? בכל, הוא מחוספס, הוא בלתי-שלם, הוא בקושי מספר סיפור אחד, ולמעשה מגלגל רסיסי-חוויות, הוא נראה מזויף חיים ולא מנסה כלל להעלות חיקוי לחיים על הבד, הוא מדקלם ולא מדבר, הוא מתעכב ולא מתקדם, הוא מתייפף ובוחר זוויות גורל הסיפורים המתחילים ולא נגמרים, אותם זוגות שלמעשה נפגשים כדי להיפרד בלילה פאריסאית ארוך, שאינו אלא תמצית הבדידות העירונית.

יש בסרט הרבה ציטוטים ומחוות לז'אנר-לוק גודאר ולגל החדש, ומעמדים רבים של שאילות מסייטי אותה תקופה. אבל זה כאילו בא קאראקס להצהיר כי הוא הולך בעיקבות אותם המחפשים ביטוי הולם בתמונות לרעיון שאיי-אפשר להביעו



מירי פרייה: בדיוק למוסיאון

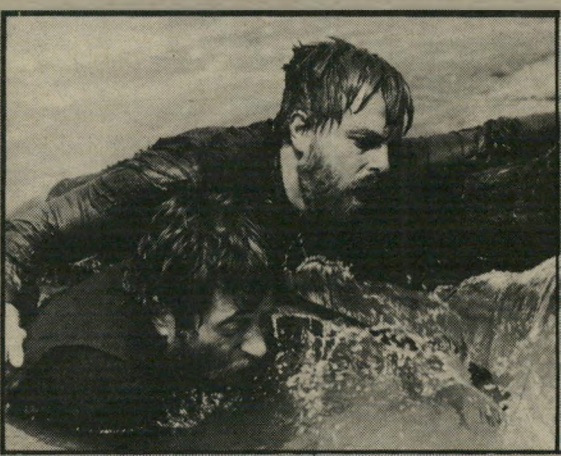
אחרת, כאשר צורתו היא גם חשיבתו, כלומר, קולנוע, לכן יש בשנחה על הקולנוע לא רק חיקוי כי אם גם הצהרה ביחס למה שקאראקס רוצה לעשות, ויש בסרט הרבה הומור, העזה, רעיונות משעשעים ועצבות גם יחד, כפי שהם מתבטאים בעיקר בפניה של הגיבורה הראשית, מירי פרייה, המסבירה בדיוק לפני המצלמה כי בגלל שיניה לא זכתה לקידום מהיר יותר בקריירה.

החתן שלא בעל



גורל (לב, תל-אביב, בולגריה): נציגה הראשון של תעשיית הקולנוע ה-בולגרית בארץ משאיר רושם כי המיטב הבולגרי מתקדם יותר מן הקולנוע של ארץ זו. ייתכן כי קיימים סרטים יותר טובים (לא הרבה, אם לשפוט לפי ייצוגה של ארץ זו בפסטיבלים הבינלאומיים), אבל מה לעשות, המפיק איזו שני, שרכש סרט זה להפצה בעולם כולו, חשב כי לסרט זה דווקא יש איכויות מיוחדות.

כנראה היה לסיפור במקורו (הבימאי ניקולא קוראקוב מבקר בארץ עם הסופר שכתב אותו, ניקולא הייטוב) איכות מיוחדת ועוצמה אוניברסלית בלתי-מבוטלת. הנושא הוא ניצחי - אדם נושא את תאוות-הנקמה בליבו במשך 45 שנה, אבל כשמגיע הרגע המתאים כבר לא נותר בו הכוח לבצע אותה, רגשות אחרים, אנושיים גם הם - כמו השלמה, חמלה, או חסד, ואולי אף כניעה לגורלו ועייפות ממלחמת-החיים - מרמים את רוחו. גיבור הסיפור הוא גבר שהכיר את כלתו בליל-נישואיהם בעודם ילדים (הוא היה בן 14 וחצי), הוא לא הזדרז לממש את הקידושין ולהקים זרע לבית דרוויש, כפי שדרש ממנו סבו, על-פי המסורת המקובלת באותה התקופה בהרי רודופה, שם מתרחשת העלילה, והאשה נמכרה לאחר, תמורת כבש, במשך יותר מ-40 שנה רואה האיש כיצד אהובתו יולדת, מתבגרת והופכת לקטישה קשת-יום, הגם שהוא מקים המשך למיש-פחתו, כנדרש, הוא נושא איתו את הקינאה והנקמה, אך אינו



אלפטרי אלפטרוב וליובן שטאלוב: הנקמה התעייפה

מסוגל להוציאם לפועל. אבל לדאבונו-הלב, קוראקוב אינו קורסאוה וגם לא אושימה, וכל מה שהוא ממציא כדי להמחיש את הרגשות הסוערים הם פלש-בקס פרימיטיביים ודלי-דימיון, וסיפוריות החוזרת על עצמה בלי הפלגות מקוריות במיוחד, גם הסייטים או ריגועי-הנקמה המקווים, שהגיבור (אלפטרי אלפטרוב) רואה בדמיונו, עשויים בילדותיות, ותנועת המצלמה הברוטאלית כמעט שאינה מוסיפה מעוף לסיפור.